OIKEUSMINISTERIÖ

MUISTIO

Lainvalmisteluosasto
Lsn Jari Salila

12.9.2017

Eduskunnan perustuslakivaliokunnalle

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE ERÄIDEN YMPÄRISTÖÄ KOSKEVIEN HALLINTOASIOIDEN MUUTOKSENHAKUSÄÄNNÖSTEN TARKISTAMISEKSI (HE 43/2017 VP)

Oikeustieteen tohtori *Maija Dahlberg* katsoi 5.9.2017 pidetyssä asiantuntijakuulemisessa valituslupamenettelyssä noudatettavan käytännön, jossa kielteistä valituslupapäätöstä ei asia-argumentein perustella, Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön vastaiseksi. Kantansa tueksi Dahlberg viittaa Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen ratkaisuun *Lalmahomed v. Alankomaat*, no. 26036/08, jossa Euroopan ihmisoikeustuomioistuin päätyi katsomaan asiassa noudatetun menettelyn ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan 1 ja 3 (c) kohtien vastaiseksi.

Mainitussa tapauksessa oli kyse rikosasian käsittelystä ensimmäisessä muutoksenhakuasteessa. Muutoksenhakutuomioistuimella ei ollut käytettävissään kaikkia asiaan vaikuttavia tietoja tosiseikoista, vaan valitusluvan hylkäävä päätös oli tehty puutteellisten tietojen pohjalta. Tuomioistuin kiinnitti ratkaisussaan kylläkin huomiota päätöksen perusteluvelvollisuuteen, mutta ratkaisu perustui olennaisilta osiltaan menettelyn puutteellisuuteen. Rikosasiassa kyseessä ollut prosessuaalinen asetelma poikkeaa näin ollen käsillä olevien lakiehdotusten soveltamistilanteista. Ihmisoikeustuomioistuimen ratkaisusta ei sen vuoksi ole tehtävissä johtopäätöstä, jonka mukaan ihmisoikeussopimus edellyttäisi toisen asteen muutoksenhakumenettelyssä annettavan kielteisen päätöksen valituslupahakemukseen perustelemista faktapohjaisesti. Euroopan ihmisoikeussopimuksen soveltamiskäytännössä on katsottu, että päätöksen luonteesta riippuu, miten yksityiskohtaisia perusteluja edellytetään (näin muun muassa ratkaisuissa *Gorou v. Kreikka* (no. 2), 12686/03 ja *Taxquet v. Belgia*, 926/05).

Käyntiosoite	Postiosoite	Puhelin	Faksi	Sähköpostiosoite
Eteläesplanadi 10 HELSINKI	PL 25 00023 VALTIONEUVOSTO	02951 6001	09 1606 7730	oikeusministerio@om.fi